

Posudek na diplomovou práci

K problematice významu předložky „no“ v ruské literatuře

Autor: Martina Hlaváčková

Oponent: Doc. PhDr. Lilia Nazarenko, CSc.

Diplomová práce Martiny Hlaváčkové „K problematice významu předložky „no“ v ruské literatuře“ se zabývá zajímavým tématem: zkoumáním pouze jedné ruské předložky **no**. Autorka se zaměřila na popis významů vztahů, které předložka vyjadřuje, a na možnosti jejího překladu do českého jazyka.

V teoretické části práce diplomantka uvádí přehled problematiky předložek jako slovního druhu, jejich klasifikací a gramatických funkcí. Dále se autorka věnuje vlastní předložce **no**. Po krátkém nahlédnutí do její etymologie M. Hlaváčková rozebírá pádové konstrukce s předložkou **no**, spojení předložky s podstatnými jmény, zájmeny a konstrukce s číslovkami. Dále diplomantka rozděluje sousloví s předložkou **no** podle slovního druhu řídicího členu, podrobně se věnuje překladu do češtiny různých slovních spojení s předložkou **no**.

Praktická část práce spočívá v excerpci předložkových spojení s **no** z vybraných děl ruské literatury a jejich další analýze dle určených kritérií. Těžištěm této části práce je statistické vyhodnocení získaných údajů a jejich zpracování do tabulek a grafů. Na základě této analýzy a statistického vyhodnocení údajů autorka dospěla k závěrům diplomové práce. Jde v nich především o četnost spojení předložky s různými pády v sledovaných literárních dílech a o zastoupení různých významů, které zprostředkovává předložka **no**.

V tomto ohledu mi připadá velice sporným tvrzení diplomantky o tom, že poměr výskytu jednotlivých významů předložky **no** je závislý na obsahovém zaměření díla. Domnívám se, že vyvozovat podobný závěr na základě statistické analýzy výskytu předložky v 8 náhodně vybraných povídkách je neopodstatněné. Navíc povídka Č. Ajtmatova „Džamila“ byla napsána v kirgizském jazyce, do ruštiny pak byla přeložena.

M. Hlaváčková vícekrát zmiňuje ve své diplomové práci výraz *valence předložky*, například: „Jednoznačným kritériem pro analýzu předložky **no** je její valence se třemi různými pády – dativ (D), akuzativ (A) a lokál (L)“. Myslím si, že pojem valence předložky je chybný. Valenční pole má především sloveso jako základ predikační struktury a také jiné sémantické slovní druhy (substantiva, adjektiva aj.), ovšem ne samotné předložky.

Otazníky také vyvolává zařazení do analýzy a statistiky předložky *no* jako součásti příslovcí, spojek, částic a nepůvodních složených předložek. Autorka si je toho vědoma i sama. V tomto případě by bylo třeba zvolit jako předmět výzkumu diplomové práce širší pojem a to „*морфем no*“.

Jako připomínku k formálnímu vzhledu diplomové práce chtěla bych zaznamenat velké množství překlepů (například str.10, 39). Některá tvrzení nejsou doložena odkazy na konkrétní lingvistické práce, například na str.15: „V řadě lingvistických prací jsou předložky označeny jako pomocné slovní druhy, které nemají vlastní lexikální význam...“

Velice kladně hodnotím samostatnost diplomové práce M.Hlaváčkové, její logickou stavbu, přehlednost výsledků. Obzvláště je třeba zdůraznit to, že diplomantka odvedla velkou práci shromážděním, tříděním a statistickou analýzou rozsáhlého lexikálního materiálu. Přílohy diplomové práce jsou funkční. Zpracování praktické části důkazem pečlivosti autorky a svědčí nejenom o hlubokém ponoření do tématu, ale i o dobrých znalostech ruského jazyka.

Diplomová práce M.Hlaváčkové splňuje všechna kritéria pro tento typ prací a její výsledky mohou být využity v praxi. Doporučuji diplomovou práci k obhajobě a navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

V Praze dne 5. 6. 2010

Doc. PhDr.Lilia Nazarenko, CSc.